

Pijp en tabak van de World's Fair 1893

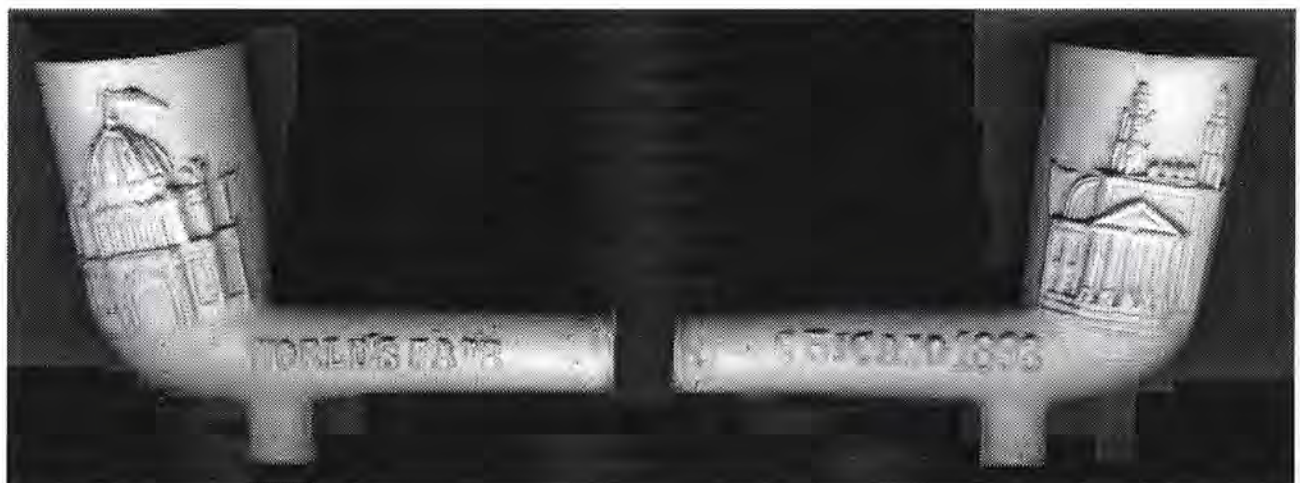
Fred Tijmstra (tijmstra@tabakspijp.nl)

Terwijl nu de wereltentoonstelling in Shanghai in het nieuws is gaan mijn gedachten uit naar een pijp uit mijn verzameling van The World's Fair uit 1893, ook wel de World's Columbian Exposition genoemd. Deze wereltentoonstelling stond in het teken van het 400-jarig jubileum van de landing van Columbus in 1492, maar was voor het publiek pas op 1 mei 1893 toegankelijk. Aan de rand van Chicago bij het Meer van Michigan werd een oppervlakte van 2.4 km volgebouwd met 200 gebouwen. Er waren 46 landen vertegenwoordigd en er kwamen 27 miljoen bezoekers op af, een record aantal voor die tijd.

Na de grote brand in 1871, die Chicago grotendeels in de as legde, kon men nu aan de wereld tonen waartoe de stad in staat was.

Het bekendste gebied van de tentoonstelling was "de Witte Stad" omdat de muren wit gepleisterd waren, 's avonds door de vele straatverlichting nog eens extra geaccentueerd. Op deze wereltentoonstelling zijn twee zaken die zich in een grote belangstelling mochten verheugen: De mogelijkheden en toepassingen van elektriciteit en het gebied ten dienste van het amusement. Op dit stuk terrein stonden allerlei kermisattracties, waaronder het eerste reuzenrad ter wereld met een hoogte van 80 meter, veelvuldig op reclames en memorabilia afgebeeld.

De tentoonstelling kreeg een tragisch einde. Twee dagen voor de sluiting werd de burgemeester van Chicago vermoord. In plaats van een feestelijke afsluiting werd het een rouwceremonie. Daarna was het leed nog niet voorbij. Nauwelijks een jaar later in 1894 werd een groot deel van het terrein, waaronder de Witte Stad volledig door brand verwoest. Heden ten dage herinneren slechts twee overgebleven gebouwen aan de World's Fair van 1893.

Een van de souvenirs uit die tijd was een pijp met aan weerszijden de afbeelding van twee gebouwen: het gebouw van de "Administration" en de "Machinery". Op de steel van de pijp staat in reliëf de tekst World's Fair – Chicago 1893.

Machinery building

Administration building

De pijp is gemaakt door de fabriek van Wilhelm Klauer uit Baumbach (Westerwald) in 1893. Het is een gekaste pijp van witbakkende pijpstaal.

De lengte is 6.7 cm en de hoogte 5.0 cm. De pijp werd afgemonteerd met een busje en een hard rubberen steel. Tot op heden is mij één originele pijp bekend. We kunnen aannemen dat het om een herdenkingspijp gaat, speciaal voor die gelegenheid geproduceerd. Het model komt daarom niet voor in de fabriekscatalogus van Klauer. Toentertijd was het een dure investering om een koperen gegraveerde mal (die nog steeds bestaat) voor zo'n kleine oplage te laten maken. Klauer exporteerde in die tijd wel veel via Hamburg naar Amerika. Maar ook voor de binnenlandse markt zou hij te slijten zijn, want Duitsland had in Chicago een Duits paviljoen in de vorm van een kasteel gebouwd. Tot nog toe is mij één originele pijp bekend.

De World's Fair bracht veel souvenirs op de markt. Op tabaksgebied ben ik een asbak, een glazen tabakspot, en een tabaksrolmachine tegengekomen. Elke Wereldtentoonstelling kende prijzen toe aan winnende producten. Zo zijn er nog tabaksblikjes te vinden waarop vermeld staat dat de fabrikant een medaille gewonnen had. Enkele tabaksblikken met medailleverwijzing naar de World's Fair 1893 zijn: English Bird's Eye (fabrikant Surbrug), Gloriana Mixture, (?) Raleigh en Jewel of Virginia (fabrikant Cameron & Cameron). Op internetveilingen worden deze blikjes soms aangeboden.

Ebay: foto Tinman

Bronnen: - Wikipedia

- Particulier Archief

Foto Machinery Building: Frances Benjamin Johnston

Foto Administration Building: www.cdaccess.com/jpg/shared